

പരിവർത്തനത്തിന്റെ പ്രതിനിധികളും
അക്രമരഹിത പ്രവർത്തനവും

Agents of Change and Nonviolent Action

Hardy Merriman

Conservation Biology, Volume 22, No. 2, April 2008
Translation: March 2018

പരിവർത്തനത്തിന്റെ പ്രതിനിധികളും അക്രമരഹിത പ്രവർത്തനവും (Agents of Change and Nonviolent Action)

സാധാരണ ജനങ്ങളെ അവരുടെ അവകാശങ്ങളെ, സ്വാതന്ത്ര്യം നീതി, എന്നിവ നേടിയെടുക്കാനുള്ള സമരത്തിന്റെ ഒരു പ്രവർത്തന രീതിയാണ് അക്രമ രഹിത പ്രവർത്തനം. നിരന്തരമായി ഇത് ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് ധാർമ്മികവും നൈതികവുമായ അക്രമരാഹിത്യവുമായിട്ടാണ് എന്നാൽ ഞാൻ ഇതിനെ അഭിസംബോധന ചെയ്യുന്നത് ഒരു വ്യത്യസ്ത പ്രതിഭാസമായിട്ടാണ്, അതായത് ധാർമ്മികവും നൈതികവുമായ ഉൽകണ്ഠ കുറച്ചു അതിനെ വിപുലപ്പെടുത്തി അത് എങ്ങനെ ഒരു പ്രയോഗക്ഷമമായ രീതിയിൽ ഒരു സംഘർഷത്തിന് ശക്തികൂട്ടാൻ സാധിക്കും.

അക്രമരഹിത പ്രവർത്തനത്തിനാധാരം ഒരു സമൂഹത്തിന്റെ ശക്തി പരമമായി ജനങ്ങളുടെ അംഗീകാരത്തിലും അനുസരണയിലും അധിഷ്ഠിതമായി നിലകൊള്ളുന്ന എന്ന വിശ്വാസത്തിലാണ്. ഇതിനെതിരായി നിലവിൽ നിലനിൽക്കുന്ന വീക്ഷണം, അധികാരം സ്വമേധയാ അടിസ്ഥാനമാക്കിയിരിക്കുന്നത് ആരൊക്കെയാണോ സമ്പത്ത് ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ളത് ആർക്കോണോ അക്രമം നടത്താനുള്ള ശക്തി ആർജ്ജിച്ചിരിക്കുന്ന അവരിലാണ്. സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥ ജീവമണ്ഡലത്തിന്റെ ഒരു ഉപവ്യവസ്ഥ ആയതിനാൽ- ജീവമണ്ഡലത്തിലെ നിയമങ്ങളെ സാമ്പത്തിക ശാസ്ത്രത്തിനും ബാധകമാണ്. അധികാരത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥിതി അനുസരിച്ച് തോന്നുന്നത് അധികാരം അടിസ്ഥാനമാക്കിയിരിക്കുന്നതുപണത്തിലും അക്രമത്തിലുമായിട്ടാണ്. എന്നാൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ അധികാരം എന്ന ഉപവ്യവസ്ഥ ലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകളുടെ വിശാലമായ പെരുമാറ്റം അനുസരണരീതി എന്നിവയിൽ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ്. അങ്ങനെയുള്ള ആളുകളെ അവരുടെ വിശ്വസ്തത, പെരുമാറ്റം അനുസരണ എന്നിവ മാറ്റിയാൽ ഒരു സമൂഹത്തിന്റേയും ലോകത്തിന്റേയും അധികാര സംതുലനാവസ്ഥയിൽ മാറ്റം വരും. വളരെ ലഘുവായി പറഞ്ഞാൽ ആളുകളെ അനുസരിക്കാൻ വിമുഖത കാണിച്ചാൽ ഭരണാധികാരികളുടെ ഭരിക്കാൻ സാധിക്കാതെ വരും.

അക്രമരഹിത പ്രവൃത്തനം ശക്തി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നത് ആളുകളുടെ വിശ്വസ്ത പെരുമാറ്റം, അനുസരണാശീലം, എന്നീ രീതികളുടെ സംയുക്തമായ രീതിയിൽ അവയിൽ കുറുമാറ്റം നേടിക്കൊണ്ടാണ് ഇപ്രകാരം വിശ്വസ്തതയുടെ കുറുമാറ്റം ഉണ്ടായത് ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യ സമരം, അമേരിക്കയിലെ സിവിൽ അവകാശ സമരം, 1960 ന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ യുണൈറ്റഡ് ഫ്രീ വർക്കേഴ്സ് സമരം, ഫെർഡിനാന്റ് മാർക്കോസിന്റെ സന്നാഹ ത്യാഗം (1986) അഗസ്റ്റോ പിനോഷെയ്ക്കെതിരെയുള്ള സമരം (1988) വർണ്ണ വിവേചനത്തിനെതിരെ തെക്കേ ആഫ്രിക്കയിൽ നടന്ന സമരം (1980 - 1990 കളിൽ) സ്റ്റോബോൺ വിലോസെവിക്നെതിരെ (2000) ഏകാധിപത്യ ഭരണവ്യവസ്ഥ യുക്രയിനിൽ (2004ൽ) ഈ കുറുമാറ്റം വളരെ ലഘുവായി കാണപ്പെടാം. അതായത് ആളുകളെ ഒരു പ്രാദേശിക കടയിൽ സാധനം വാങ്ങാൻ വിസ്തൃതമാക്കുക. ഒരു വസ്തു ബഹിഷ്കരിക്കുക, സമാന്തര സ്ഥാപനങ്ങളെ സ്ഥാപിച്ച് പ്രവർത്തിപ്പിക്കുക,

സമാന്തര സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങളെ പടുത്ത് ഉയർത്തുക. വ്യത്യസ്തമായ അനേകം അക്രമ രഹിത സമരത്തിന്റെ പ്രകടനങ്ങളെ ഉണ്ടെങ്കിൽ കൂടി എല്ലാ അക്രമരഹിത പ്രവർത്തനങ്ങളെ മുന്നിനങ്ങളായി തിരിക്കാം

കുറ്റം ചെയ്യൽ (commission) ആളുകൾ ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തികളെ അവർ ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ലാത്തത്, സങ്കല്പിക്കാത്തത്, ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കാത്തത്.

തിരസ്കാരം (omission) ആളുകൾ ചെയ്യണമെന്നു സങ്കല്പിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമുള്ളതും ചെയ്യാതിരിക്കുക.

അല്ലെങ്കിൽ കുറ്റം ചെയ്യൽ തിരസ്കാരം ഇതിന്റെ രണ്ടിന്റെയും കൂട്ടുചേർന്ന പ്രവൃത്തികളെ. ആളുകളുടെ പെരുമാറ്റരീതി, അനുസരണ ശീലം എന്നിവയിലുള്ള കുറ്റമാറ്റം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ വളരെ പ്രധാനമായും മനസ്സിലാക്കേണ്ടതാണ് ഒന്നാമതായി എന്തുകൊണ്ടു ആളുകൾ അവർ അനുസരിക്കുന്നതും പെരുമാറുന്നതും ഓരോ രീതിയിലാണ്. ഇതിന്റെ കാരണങ്ങളെ ഓരോ സമൂഹത്തിലും വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കും. ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള വിപ്ലവകാരികളും സംഘടനാ പ്രവർത്തകരുമായി എന്റെ ജോലി സംബന്ധമായി കാണാൻ സാധിച്ചതിൽ വളരെ സർവ്വസാധാരണമായ കാരണങ്ങളിൽ പ്രധാനമായും രണ്ടാണ് അതിൽ ഒന്നാമത്തേത് ആളുകൾക്ക് അനുഭവപ്പെടുന്നത് തെരഞ്ഞെടുക്കാൻ മറ്റൊരുമാർഗ്ഗമില്ലെന്നുള്ള ബോധവും രണ്ടാമതായി അവർക്കു വിശ്വാസമില്ല അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ വ്യത്യാസം വരുത്താൻ സാധിക്കുമോയെന്ന് ധാരാളം ആളുകൾക്ക് അറിയില്ല യഥാർത്ഥത്തിൽ അവരിലാണ് അധികാരം നിലനിൽക്കുന്നതെന്ന് എന്നാൽ ഔദ്യോഗിക വിദ്യാഭ്യാസം, കോർപ്പറേഷനുകളെ, സർക്കാരുകൾ എല്ലാ മാധ്യമങ്ങളും ഈ വിശ്വാസത്തെയാണ് ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നത്. ഈ ധാരണയാണ് അധികാരം കേന്ദ്രീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു കൂട്ടം ആളുകളിൽ, അതായതു സർക്കാർ കെട്ടിടങ്ങളെ കോർപ്പറേറ്റു തലസ്ഥാനങ്ങളെ അതുപോലെ പണവും തോക്കു (ഇവരണ്ടിലും അവർക്കു കുത്തക കാണും) കളുമാണ്. പരമപ്രധാനമായി ശക്തിയുടെ കേന്ദ്രം. വിജയത്തിലെത്തിച്ചേർന്ന എല്ലാ അക്രമരഹിതസമരങ്ങളും ചരിത്രത്തിലുടനീളം കാണാൻ സാധിക്കുന്നവ ജനങ്ങളിൽ ഈ അറിവുണ്ടാക്കാൻ അവരുടെ സംഘടിതമായ സമരങ്ങളുടെ ഫലമായിട്ടുതുവായിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് അതായത് ജനങ്ങളെ ഒരു പൊതുവായ ദർശനത്തിനുചുറ്റും സംഘടിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ അവർ തന്ത്രപരമായി പ്രവർത്തിക്കുകകൂടി ചെയ്താൽ അവർ പട്ടാളത്തേക്കാളും പണത്തിന്റെ ശക്തിയേക്കാളും കൂടുതൽ ശക്തിശാലിയാണ്. ഏതുസമകാലീന അടിസ്ഥാനസമരവും അതിന് ദൃതഗതിസ്വായത്തമാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടത് ആളുകളെ ബോധ്യപ്പെടുത്തണം അവർ ശക്തിശാലിയാണ് വാക്പാടവചാതുര്യത്തിന്റെ കേന്ദ്രബിന്ദുവാണ്.

ഒരുപടികൂടി മുന്നോട്ടുപോയാൽ വിജയത്തിലെത്തിച്ചേന്ന എല്ലാ സമരങ്ങളും മനസ്സിലാക്കിക്കുന്നത് അവർ ശക്തിശാലികളെ മാത്രമല്ല നേരേമറിച്ച് വ്യക്തവും നേടാൻ സാധിക്കുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങളും തീർച്ചപ്പെടുത്തി അവരുടെ ശക്തിയെ തെളിവുസഹിതം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും അവരുടെ വിജയത്തെ രേഖപ്പെടുത്തുകയും പരസ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അവരുടെ വിജയം പരിമിതമായിരിക്കാം പക്ഷേ അതിന്റെ പ്രഭാവം വളരെ വലുതാണ്.

ഉദാഹരണമായി അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിൽ നടന്ന സിവിൽ അവകാശസമരം അതിന്റെ ശക്തി കേന്ദ്രീകരിച്ചത് മോൻഗോമറിയിലെ ബസ്സുകളിൽ വർണ്ണവിവേചനത്തിനെതിരായി പ്രകടനങ്ങള് നയിച്ചും അലബാമയിൽ 1955-56ലും നാഷവില്ലി ലബ്ബുകൗണ്ടുകളിൽ 1960ൽ ഇതേസമരമുറ ആവർത്തിച്ചുമാണ്. ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരം ആദ്യമായി കേന്ദ്രീകരിച്ചത് ബ്രിട്ടീഷുകാരിൽ നിന്നും അനുകൂലങ്ങള് ഉപ്പുനിയമം മറ്റു 1930-31ലെ നിയമങ്ങളിൽ നേടിക്കൊണ്ടാണ്. ഒരിക്കൽ ഈ ചെറിയസമരങ്ങളുടെ നേട്ടം വളരെ ലഘുവാണ് അതിനെ നേടിയെടുക്കാനുള്ള വളരെ ഭീമമായ ലക്ഷ്യം, തെക്കേ അമേരിക്കയിൽ വർണ്ണ വിവേചനം അവസാനിപ്പിക്കുക ഇന്ത്യയ്ക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം സമ്പാദിക്കുക. പക്ഷേ അതിന്റെ യഥാർത്ഥ പ്രഭാവം യഥാർത്ഥത്തിലുള്ള വലിയ സമരത്തിനു രാസത്വരഗമായി പ്രവർത്തിക്കുക മാത്രമായിരുന്നു. ഈ വിജയങ്ങള് ആളുകളെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു അവരുടെ സമരങ്ങള്ക്ക് അർത്ഥമുണ്ട്. അവർക്ക് ഒരു പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കും അതിന്റെ ഫലമായി മുന്നിൽ കണ്ട ആ വലിയ സമരങ്ങള്ക്ക് വലിയ പിന്തുണ കിട്ടാനും അവരുടെ സമരത്തിനുള്ള പടയാരുക്കം ദേശീയവും അന്തർദേശീയ സ്റ്റേജിൽ കേന്ദ്രബിന്ദുവാകാനും സാധിച്ചു.

അമേരിക്കയിലെ സിവിൽ അവകാശസമരവും ഇന്ത്യയിലെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരവും അതിന്റെ ലക്ഷ്യത്തിലെത്തിച്ചേരാൻ സാധിച്ചത് അവ ധാർമ്മികമായ ഒരു ഉയർന്നസ്ഥാനം നേടിയതുകൊണ്ടുമാത്രമല്ല നേരേമറിച്ച് അതിന്റെ നേട്ടം കഠിനാദ്ധ്വാനം സൃഷ്ടിപരമായ പശ്ചാത്തലം ബുദ്ധിപരമായ രാഷ്ട്രീയ അപഗ്രഥനം ഇവയൊക്കെക്കൊണ്ടാണ്. ഇത് എല്ലാ വിജയത്തിലെത്തിച്ചേർന്ന് സമരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം സത്യമാണ്. എന്നാൽ പല ആളുകളും ഈ സത്യത്തെ അവഗണിക്കുന്നു. അതിനുപകരം വിശ്വസിക്കുന്നത് അക്രമരഹിതസമരങ്ങളിലുള്ളത്. പൊതുജനങ്ങളുടെ പ്രതിഷേധം, അത്യാചാരങ്ങള്പുറത്തുകൊണ്ടുവരിക, ധാർമ്മികമായ വിലക്കുള് അതല്ല എങ്കിൽ വിജയം ആശ്രയിക്കുന്നത് അസാധാരണ വ്യക്തിവൈഭവങ്ങളെ ഒരു നേതാവ് അതുമല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും അദ്യശ്യശക്തിയുടെ സാമീപ്യം അതിൽ ആവശ്യമല്ലെന്നു ധരിക്കുന്നത് അതിനാവശ്യമായി ആദർശപരമായി പ്രതിജ്ഞാബന്ധരായ നൈതിക അക്രമരാഹിത്യത്തിലും സമാധാനതത്വത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്ന ജനവിഭാഗം. യഥാർത്ഥത്തിൽ എന്താണ് ഇങ്ങനെയുള്ള സമരത്തിനാവശ്യം. ആളുകളെ ഐക്യത്തിലുറപ്പിക്കുന്ന ഒരു ദർശനം തന്ത്രപരമായ ആസൂത്രണം, പൊതുജനങ്ങളുമായുള്ള ആശയവിനിമയം ആ പ്രത്യേകസാഹചര്യത്തിനനുസരണമായ യോജിച്ചസമരമാർഗ്ഗങ്ങളുടെ തിരച്ചറിയൽ. എല്ലാ സമരങ്ങള്ക്കും എല്ലാസ്ഥലത്തിനും യോജിച്ച കാര്യനിർവ്വഹണ മാർഗ്ഗം അക്രമരഹിതസമരം സ്ഥലങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഇതേസമയം എല്ലാ സമരങ്ങളെയും ഭരിക്കുന്ന തത്വം അധികാരം അടിസ്ഥാനമാക്കിയിരിക്കുന്നത് ജനങ്ങളുടെ അംഗീകാരവും അനുസരണയും ഇത് എല്ലാ സമരങ്ങളിലും സ്ഥിരമായുള്ളതാണ്. പക്ഷേ അതിന്റെ ഉപയോഗം ആശ്രയിക്കുന്നത് ആ പ്രത്യേകസന്ദർഭത്തേയും ആ പ്രത്യേക സമൂഹത്തിലെ പ്രത്യേകതയെയും പ്രത്യേകിച്ചു ആശ്രയിക്കും, അതിനെ

ധൈര്യമുള്ള പൊതുജനപ്രവർത്തനം, വളരെ ചെറിയ കുറുമാറ്റം അല്ലെങ്കിൽ അവ രണ്ടും (എല്ലാ സമരങ്ങളിലും പ്രയോഗിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന വിവിധതരത്തിലുള്ള തന്ത്രങ്ങളിൽ ആളുകൾക്ക് ഒരു സമരത്തിന്റെ വിവിധഘട്ടങ്ങളിൽ പ്രയോഗിക്കാനായി രൂപം കൊടുത്തവ) അത് ജനങ്ങൾക്ക് ഒരുമാർഗ്ഗം അല്ലെങ്കിൽ രാഷ്ട്രീയമായി അതുപയോഗിക്കാനുള്ള ഒരു സ്ഥലം ഒരുക്കിയതും അത് അവരുടെ സമൂഹത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാനും അതിന്റെ ശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള ശത്രുവിനെ നേരിടാനുള്ള ഒരു ഔദാര്യമായാണ്.

എങ്ങനെ നമുക്ക് അക്രമരഹിതസമരം പ്രയോഗത്തിൽ കൊണ്ടുവരാം എങ്ങനെ അക്രമരഹിതസമരത്തിലൂടെ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിയിലെത്തിച്ചേരാം. ചരിത്രപരമായി നോക്കിയാൽ എവിടെയൊക്കെ പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ച ഒരുപാട് ബുദ്ധിപരമായ പ്രവർത്തനം ഗവേഷണം ആശയവിനിമയം എന്നിവ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവും ആവശ്യകതയും ഇതിന്റെ ശക്തിയും അക്രമരഹിത സമരത്തിന്റെ സാധ്യതയും മനസ്സിലാക്കിയ ആളുകളുടെ ഇടയിൽ ഇതിന്റെ ആവശ്യകത വർദ്ധിച്ചുവരികയാണ്. നിങ്ങൾക്ക് ഇതിനെ സംബന്ധിച്ചുകൂടുതൽ കാര്യം വർത്തമാന പത്രങ്ങളിൽനിന്നും രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തകരുടെ സംഭാഷണത്തിൽ നിന്നും കിട്ടാൻ സാധിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ താഴെക്കിടയിലുള്ള സംഘാടകരോടും ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള സിവിൽ സമൂഹത്തിലെ ആളുകളോടും ചോദിച്ചാൽ കൂടുതൽ വിവരം കിട്ടും. അവർ മനസ്സിലാക്കുന്നത് അതായത് ഒരു സമൂഹത്തിലെ ആളുകളാണ് അവിടെ പരിവർത്തനം കൊണ്ടുവരാനുള്ള പ്രതിനിധികളെ ഘടനാപരമായ പരിവർത്തനം താഴെക്കിടയിൽ നിന്നും മുകളിലേക്കാണ് ഉയർന്ന് വരേണ്ടത്. അവർ ഒരു നേതാവ് അവരെ നയിക്കാൻ വേണ്ടി പ്രതീക്ഷിച്ചു നിൽക്കുകയല്ല കാരണം അവർ മനസ്സിലാക്കുന്നുണ്ട് മിക്കവാറും എല്ലാ സർക്കാരുകളും എല്ലാ കോർപ്പറേറ്റ് നേതാക്കന്മാരും ആ നായകത്വം സ്വീകരിക്കുകയില്ല. എന്നാണോ ശരി അവരുടെ ജനസമൂഹത്തിനു ഉറപ്പിച്ചുകൊടുക്കാത്തത് അതും അവർക്ക് അറിയില്ല എന്നു അവരെയെല്ലാം ഒന്നിച്ചു നിറുത്തും. അതുകൊണ്ടു ലോകത്തെമ്പാടുമുള്ള ജനസമൂഹം അക്രമരഹിതപ്രവർത്തനത്തെ നോക്കിക്കാണുന്നത് (ഏതിനെയാണോ അവർ വിവിധ സംയോഗങ്ങളിൽ വോട്ടുചെയ്യുക, നിയമവ്യവസ്ഥ, മറ്റുപരമ്പരാഗത പരിവർത്തന മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ) ഒരു പ്രായോഗികമായാണ് അത് ആ ജനസമൂഹത്തിനു ശക്തികൊടുക്കുന്നത് മനുഷ്യാവകാശം, സ്വാതന്ത്ര്യം, നീതി, സുതാര്യത,സ്ത്രീകളുടെ തദ്ദേശീയരായ ആളുകളുടെ, ന്യൂനപക്ഷാവകാശങ്ങളിൽ, പരിതസ്ഥിതിസംരക്ഷണം എന്നിവ നേടുന്നതിനുസഹായകരമാകും. ഒരു അക്രമരഹിതസമരത്തിന്റെ ലക്ഷ്യത്തെക്കുറിച്ചു കൂടുതൽ പരിഗണിക്കാതെ ഈ സമരമാർഗ്ഗം പ്രയോഗിക്കേണ്ടത് അതിന്റെ വളരെ അവശ്യഘടകം. അധികാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സങ്കല്പത്തിന് ഒരു പുതിയ ചട്ടക്കൂട് ജനങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ സൃഷ്ടിക്കുക ഈ അറിവു പങ്കിട്ടെടുത്തുകൊണ്ട് ആളുകളെ അവരുടെ ശക്തിയെക്കുറിച്ചു ബോധവാന്മാരാക്കിത്തീർക്കുകയാണ് ഒരു ആത്യാവശ്യപ്രവർത്തനം അതു മുഖേന മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തിന്റെ ഗതിയിൽ ഒരു പുതിയ മാർഗ്ഗം സൃഷ്ടിക്കാം.